

Sygn. akt II AKzw 644/23

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Robert Pelewicz (del.)
------------------------	--------------------------------------

Protokolant:	Monika Łojewska
---------------------	------------------------

przy udziale Prokuratora Prokuratury Regionalnej w Krakowie Agnieszki Stanek

po rozpoznaniu w sprawie

S. P.

skazanego z art. 280 § 2 k.k.

zażalenia wniesionego przez obrońcę skazanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie

z 16 maja 2023 r., sygn. akt III Ko 311/23

w przedmiocie odmowy odroczenia wykonania kary

na podstawie art.437 § 1 k.p.k. i art. 624 § 1 pkt 1 kp.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.

postanawia

1/ utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;

2/ zwolnić skazanego, w całości, od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 151 § 1 k.k.w. a contrario, nie uwzględniając wniosku o odroczenie S. P. kary 4 lat pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z 14 marca 2022 r., sygn. akt VI K 187/21, zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 21 grudnia 2022 r., sygn. II AKa 189/22.

Zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie wniósł obrońca skazanego, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na nieuzasadnionym przyjęciu, że wobec skazanego S. P. nie zostały spełnione przesłanki pozwalające na odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności, jak

też że skazany nie podaje swojego adresu zamieszkania tym samym ukrywa się, podczas gdy prawidłowo zastosowanie zasady logiki i doświadczenia życiowego pozwalają na przyjęcie odmiennych konkluzji.

W konsekwencji, obrońca skazanego wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uwzględnienie wniosku i odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do Sądu I instancji celem jej ponownego rozstrzygnięcia.

Sąd Apelacyjny stwierdził, co następuje.

Zażalenie obrońcy skazanego S. P. nie jest zasadne.

Na wstępie należy wskazać, że istotą odroczenia jest odsunięcie w czasie rozpoczęcia odbywania kary, wobec czego orzekanie w przedmiocie odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności możliwe jest do czasu osadzenia skazanego. Jeżeli sąd przed posiedzeniem lub najpóźniej w toku posiedzenia, jednakże przed wydaniem postanowienia w przedmiocie odroczenia, poweźmie wiadomość o osadzeniu skazanego, nie będzie już właściwy do merytorycznego rozpoznania wniosku, albowiem osadzenie skazanego definitywnie zamyka okres, w którym dopuszczalne jest rozstrzygnięcie w kwestii odroczenia. Od tego momentu, który oznacza faktyczne rozpoczęcie odbywania przez skazanego kary pozbawienia wolności, można orzekać już tylko w przedmiocie przerwy w wykonaniu kary, do czego właściwy jest wyłącznie sąd penitencjarny (W. Sych [w:] Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, red. T. Przesławski, W. Sych, LEX/el. 2023, teza 2 do art. 150). W opisanej sytuacji sąd, o którym mowa w art. 3 § 1 k.k.w., będzie miał obowiązek uznać właściwość sądu penitencjarnego (art. 3 § 2 k.k.w. w zw. z art. 153 § 1 lub 2 k.k.w.) i przekazać sprawę temu sądowi (postanowienie SN z 15.02.2008 r., WZ 2/08, OSNwSK 2008/1/378). Inaczej należy postąpić, gdy skazany rozpocznie odbywanie kary po wydaniu postanowienia odmawiającego odroczenia wykonania kary, ale przed rozpoznaniem przez sąd odwoławczy zażalenia na to postanowienie. Nie zachodzi w takiej sytuacji żadna z podstaw do odmowy przyjęcia zażalenia przez prezesa sądu pierwszej instancji (art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.), ani też do pozostawienia tego zażalenia bez rozpoznania przez sąd odwoławczy (art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.), bądź umorzenia postępowania w przedmiocie odroczenia (art. 15 § 1 k.k.w.). Takie zażalenie należy rozpoznać merytorycznie, oceniając jego zasadność według sytuacji istniejącej w chwili orzekania przez sąd pierwszej instancji. W przypadku uznania jego trafności sąd odwoławczy utrzyma je w mocy. Jeżeli natomiast zaistnieje podstawa do jego uchylenia, sąd odwoławczy uczyni to, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania sądowi penitencjarnemu, traktując wniosek jako wniosek o udzielenie przerwy w wykonywaniu kary.

Mając na względzie przedstawione rozważania, to w pierwszej kolejności wymaga podkreślenia, że w realiach rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy w Krakowie w dniu 16 maja 2023 r., sygn. akt III Ko 311/23, wydał postanowienie (zaskarżone przez obrońcę skazanego – k. 20) nieuwzględniające wniosku S. P. o odroczenie mu wykonania kary 4 lat pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z 14 marca 2022 r., sygn. akt VI K 187/21, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 21 grudnia 2022 r., sygn. II AKa 189/22 (k. 16). Następnie w dniu 20 czerwca 2023 r., a więc już w toku postępowania międzyinstancyjnego (w wyniku skutecznego zarządzenia poszukiwań skazanego listem gończym – k. 16, akt III Wp 28/23 sądu Okręgowego w Krakowie), skazany S. P. został osadzony w Areszcie Śledczym w K. (k. 41). Tak więc skazany rozpoczął odbywanie przedmiotowej kary pozbawienia wolności po wydaniu postanowienia odmawiającego odroczenia wykonania kary, ale przed rozpoznaniem przez sąd odwoławczy zażalenia na to postanowienie. Nie zachodzi w takiej sytuacji podstawa do pozostawienia zażalenia obrońcy skazanego (k. 20) bez rozpoznania przez sąd odwoławczy (art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.), bądź umorzenia postępowania w przedmiocie odroczenia (art. 15 § 1 k.k.w.). Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny rozpoznał zażalenie merytorycznie, oceniając jego trafność według sytuacji istniejącej w chwili orzekania przez sąd pierwszej instancji.

Przekonanie skarżącego obrońcy o stanie zdrowia skazanego, jako okolicznościach uniemożliwiających mu wykonanie kary pozbawienia wolności nie może być aprobowane. Odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności jest szczególną instytucją postępowania wykonawczego stanowiącą wyjątek od zasady bezzwłocznego wykonania kary, a odwołanie wykonania kary pozbawienia wolności bez dostatecznie poważnych powodów jest sprzeczne z zasadą

osądzania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, zasadą rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie oraz z powinnością bezzwłocznego wykonania wyroku (art. 9 § 1 k.k.w.). Nie powinno bowiem budzić wątpliwości, że z jednej strony, im dłużej trwa postępowanie, tym bardziej skuteczność orzeczonej kary 4 lat pozbawienia wolności słabnie, zaś z drugiej strony nadmierne odwlekanie w czasie jej wykonania godzi w zasadę humanitaryzmu (por. J. Lachowski, Prawo skazanego do niezwłocznego wykonania orzeczonej kary (w:) Pozbawienie wolności – funkcje i koszty. Księga Jubileuszowa Profesora Tadeusza Szymanowskiego, red. A. Rzepliński, I. Rzeplińska, M. Niełacna, P. Wiktorska, Warszawa 2013, s. 570–572).

Nie można także zapominać, że odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności ma charakter celowy, co oznacza, że odroczenie to musi zostać poprzedzone ustaleniem, iż obecność skazanego na wolności jest niezbędna dla realizacji deklarowanego celu odroczenia – w kontekście treści wniosku autorstwa obrońcy skazanego, celu wskazanego w semantycznych konstrukcjach art. 150 § 1 k.k.w. i art. 151 § 1 in principio k.k.w. Tym samym rozpoznając wniosek o odroczenie wykonania orzeczonej wobec S. P. kary 4 lat pozbawienia wolności z powodu stanu zdrowia skazanego (na podstawie art. 150 § 1 k.k.w.) i ciężkiej sytuacji najbliższych członków rodziny skazanego, (na podstawie art. 151 § 1 in principio k.k.w.), ustala się najpierw, czy taka sytuacja (wskazana we wniosku) rzeczywiście istnieje, dalej - czy nadaje ona się do poprawienia wskutek osobistych starań skazanego i w końcu - czy można prognozować, że skazany wykorzysta odroczenie kary zgodnie z celem tejże wyjątkowej instytucji.

Tymczasem uzupełniony w toku postępowania odwoławczego materiał dowodowy potwierdził słuszność założenia Sądu Okręgowego, że w realiach rozpoznawanej sprawy brak jest podstaw do udzielenia skazanemu S. P. zgody na odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności, gdyż natychmiastowe jej wykonanie nie pociągnie ani dla samego skazanego, ani dla członków jego najbliższej rodziny, zbyt ciężkich skutków. Co więcej, analiza dokumentacji lekarskiej i wywiadu sądowego kuratora zawodowego wskazuje, iż skazany nie cierpi na żadne poważne dolegliwości zdrowotne, a zgłoszenie do poradni psychiatrycznej w dniu 23 maja 2023 r. miało jedynie charakter instrumentalny w kontekście toczącego się postępowania wykonawczego w przedmiocie odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności. Ani bowiem wcześniej, ani później skazany nie leczył się psychiatrycznie i nie wskazywał, by tego typu dolegliwości u niego występowały.

W konsekwencji przedstawionych okoliczności i rozważań Sąd Apelacyjny nie doszukał się w realiach tej sprawy uchybień, które miałyby wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, które respektuje wszystkie adekwatne normy procesowe i nie jest obciążone błędem, o jakim mowa w art. 438 pkt 3 k.p.k. zastępstwa w celu prowadzenia za niego obowiązków zawodowych.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji, na podstawie powołanych tam przepisów prawa, zwalniając skazanego od obowiązku uiszczenia kosztów za postępowanie odwoławcze. Przy czym o kosztach sądowych w postępowaniu odwoławczym rozstrzygnięto w oparciu o przepisy art. 624 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.